

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/17/1392

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni inspektor Sergei Miller
Otsuse tegemise aeg ja koht	21.07.2017 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	26.06.2017
Teabevaldaja	Viru Vangla aadress: Ülesõidu 1, 41536 Jõhvi e-posti aadress: viruv.info@just.ee
Vaide esitaja	XXXX aadress: Ülesõidu 1, 41536 Jõhvi

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) **jätta vaie rahuldamata;**
- 2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspektsioonis (edaspidi inspektsioon) registreeriti 26.06.2017 vaie, mille kohaselt XXXX (edaspidi vaide esitaja) pöördub inspektsiooni vaidega Viru Vangla (edaspidi vangla) tegevuse peale 21.04.2017 esitatud teabenõudele vastamise seadusest.

Vaide kohaselt esitas vaide esitaja 21.04.2017 vanglale vaide nr 6-12/126-1, milles soovis teabenõude korras koopiata oma esitatud vaide. 22.05.2017 vastas vangla (vastus nr 6-12/126-2) vaide esitajale. Vastuses selgitab vangla pöördumisega seotud asjaolusid, oma seisukoha kujundamisel viitab vangla kohtupraktikas jõustunud kohtuotsusele ning jätab vaide esitaja nõude rahuldamata.

Tuginedes toodud vaide asjaoludele leidis inspektsioon, et vaides esinevad puudused. haldusmenetluse seaduse (HMS) § 76 lg 2 p 5 alusel, vaides peab olema märgitud selgelt

väljendatud nõue.

Tuginedes HMS § 78 sätestatule saatis inspeksioon vaide esitajale teate vaites puuduste kõrvaldamiseks, millele vastas vaide esitaja 14.07.2017.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

14.07.2017 esitatud inspeksioonile puuduste kõrvaldamise vastuses nõuab vaide esitaja järgmist: *Soovin koopiat vaidlusaluses teabenõudes märgitud dokumentidest.* Siinjuures põhjendab vaide esitaja eelpool mainitud koopiate vajadust järgmiselt:

- 1) Kuna teabenõude esitamisest vanglale on juba kolm kuud möödas, ei mäleta ma teabenõude sisu;
- 2) Vajan viimast oma õiguste kaitseks kohtus.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

22.05.2017 vastuse nr 6-12/126-2 vangla selgitab vaide esitajale avaliku teabe seaduse (AvTS) eesmärgi.

AvTS § 1 sätestab AvTS seaduse eesmärgi, milleks on üldiseks kasutamiseks mõeldud teabele avalikkuse ja igäihe juurdepääsu võimaluse tagamine, lähtudes demokraatliku ja sotsiaalse õigusriigi ning avatud ühiskonna põhimõtetest. Samas selgitab vangla teabenõudja mõistet, tuginedes AvTS sätestatule, *teabenõudja AvTS § 7 tähenduses on iga isik, kes esitab teavevaldajale teabenõude avaliku teabe seaduses sätestatud korras.*

Oma seisukoha kujundamisel selgitab vangla, et *seaduse eesmärgist tulenevalt ei ole isik, kes esitab vanglale pöördumise, iga isik AvTS § 7 tähenduses ning tema taotlus oma pöördumisest koopia saamiseks ei ole teabenõue AvTS § 6 mõttes.* Samas oma põhjendustes viitab vangla kohtupraktikale ning selgitab, et antud pöördumise esitanud isik *on menetlusosaline HMS § 11 lg p 1 tähenduses ja seega kohalduvad sellisele olukorrale HMS-is kehtestatud reeglid.* Siinjuures selgitab vangla vaide esitajale, et vastavalt HMS § 37 lg 1 sätestatule saab isik taotleda menetluskokumentidega tutvumist.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Avaliku teabe mõiste tõlgendamisel ja sisustamisel tuleb lähtuda seaduse eesmärgist, mida märkis ka vangla oma vastuses nr 6-12/126-2. Juhin Teie tähelepanu asjaolule, et AvTS-i eesmärk on tagada igäihe juurdepääs teabele, võimaldamaks avalikkusel kontrollida avalike ülesannete täitmist. Avaldajale tema enese pöördumisest koopia väljastamine ei teeni avatud ühiskonna ega demokraatliku õigusriigi põhimõtteid ega asutuse üle avalikkuse kontrolli võimaldamise eesmärki. Siinjuures tuleb rõhutada ka Õiguskantsleri 2015.a seisukohta, et väljastada tuleb eelkõige selline üldiseks kasutamiseks mõeldud teave, mille sisu ei olnud enne pöördumist taotlejale teada. Riigiasutusele esitatavas taotluses sisalduv nõue saada esitatud taotlusest koopia, ei ole klassikaline teabenõue, sest riigiasutuse väljastatav teave (koopia) ei vasta AvTS-i eesmärgile.

Käesoleva vaide raames põhjendab vaide esitaja enda esitatud pöördumisest koopia saamise vajadust järgmiselt, et kaitsta oma õigusi kohtus. Siinjuures viitan ülalpool toodud seisukohale, et isikule tema enda pöördumistest koopia väljastamine on põhjendatud, kui see on vajalik tema põhiõiguste kaitseks. Paarisõnalist viidet võimalikule tulevasele kohtumenetlusele ei saa pidada piisavaks. Tuginedes vaites toodud asjaoludele ja Õiguskantsleri õigusakti tõlgendusele tuleb märkida, et sellist põhjendust ei saa lugeda piisavaks ja seaduse eesmärki täitvaks.

Tuleb märkida, et vangla peab kinnipeetavate pöördumised registreerima dokumendihaldussüsteemis. Tuginedes eeltoodule kohtul on võimalus asjasse puutuvaid dokumente vastavasisulise menetluse raames küsida teabevaldajalt.

Tuginedes kohtupraktikale tuleb tähele panna, et taotlejal on võimalik enda avaldusest endale

ise koopia kirjutada või teha sellest märkmeid. Esitatud avaldusi ei pea seega peast mäletama.¹ Käesoleval juhul ei ole tegemist klassikalises mõttes teabenõudega, st taotletud teabe sisu on vaide esitajale tuttav. Täiendavalt märgin, et menetlusosalise õigusi haldusmenetluses, sh õigust saada teavet, reguleerib eriseadusena haldusmenetluse seadus, seega AvTS sätestatud teabele ligipääsu alused ei kohaldu.

Juhin vangla tähelepanu, et asjaolude esinemisel, mis vastavad AvTS § 23 sätestatule tuleb isikut informeerida seaduses sätestatud tähtaja jooksul. Seega kui vangla edaspidi leiab, et isiku pöördumine ei saa lugeda teabenõudeks, vaid taotluseks või mõneks muuks pöördumiseks, tuleb sellest pöördumise esitajat informeerida vastavalt AvTS § 18 lg 1 sätestatule.

/allkirjastatud digitaalselt/

Sergei Miller
inspektor
peadirektori volitusel

¹ TlnHKO 20.12.2016 nr 3-16-994.